

V Bruselu dne 16.12.2016
COM(2016) 872 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

hodnotící provádění opatření stanovených v článku 25 směrnice 2011/93/EU ze dne 13. prosince 2011 o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii

Obsah

1.	ÚVOD	3
1.1.	Cíle a rozsah působnosti článku 25	3
1.2.	Účel této zprávy a metodika	5
2.	PROVÁDĚCÍ OPATŘENÍ	7
2.1.	Odstranění (čl. 25 odst. 1)	7
2.1.1.	Obsah spravovaný na území členského státu	7
2.1.2.	Obsah spravovaný mimo území členského státu	9
2.2.	Blokování (čl. 25 odst. 2)	10
3.	ZÁVĚR A DALŠÍ KROKY	13

1. ÚVOD

Internet s sebou přinesl dramatický nárůst pohlavního zneužívání dětí z těchto důvodů:

- Usnadňuje sdílení materiálů týkajících se pohlavního zneužívání dětí tím, že poskytuje celou řadu distribučních kanálů, jako jsou internetové stránky, sítě typu peer-to-peer, sociální média, vývěsky, diskusní skupiny, chaty typu Internet Relay a platformy pro sdílení fotografií a mnohé další. Sdílení je usnadněno také přístupem k celosvětové komunitě podobně smýšlejících jedinců, která je zdrojem silné poptávky a vzájemné podpory.
- Poskytuje technické prostředky a bezpečnostní opatření, která mohou usnadnit anonymitu.¹
- V důsledku silné poptávky po materiálech týkajících se pohlavního zneužívání dětí existuje i nadále riziko, že se děti stanou oběťmi, přičemž anonymita může bránit vyšetřování a stíhání těchto trestných činů.
- Nové materiály týkající se pohlavního zneužívání dětí se staly měnou. Pro získání a udržení přístupu na fóra musí účastníci často pravidelně vkládat nové materiály, což podporuje páchání pohlavního zneužívání dětí.

Pohlavní zneužívání dětí online je zavrženíhodný trestný čin, který má pro své oběti dlouhodobé důsledky. Působí jim újmu nejen při samotném nahrávání nebo fotografování zneužití, ale při každém vložení těchto vyobrazení a videí na internet a jejich rozesílání a prohlížení. Pro oběti je vědomí, že vyobrazení a videa, na nichž jsou zneužívány, kolují „venku“, a že by se mohly dokonce setkat s někým, kdo tyto materiály viděl, zdrojem velkého traumatu a dalšího utrpení.

Existují náznaky toho, že průměrný věk obětí materiálů týkajících se pohlavního zneužívání dětí se stále snižuje: podle mezinárodní asociace internetových horkých linek (INHOPE)² je zhruba 70 % obětí v oznámeních, která horké linky asociace INHOPE zpracovaly v roce 2014, v předpubertálním věku.³ V roce 2015 vydala podobné údaje nadace Internet Watch Foundation (IWF) a dodala, že 3 % obětí patrně byla ve věku dvou let nebo mladší a třetina vyobrazení zobrazovala děti, které byly znásilňovány nebo sexuálně mučeny.⁴

1.1. Cíle a rozsah působnosti článku 25

Hlavním cílem článku 25 směrnice⁵ je narušit dostupnost dětské pornografie.⁶ Tato ustanovení byla poprvé zavedena v rámci uvedené směrnice vzhledem k tomu, že nebyla zahrnuta do hlavních legislativních nástrojů v této oblasti, kterými je:

- rámcová směrnice,⁷ kterou tato směrnice nahrazuje,

¹ Např. Onion Router (www.torproject.org).

² <http://www.inhope.org/>

³ <http://www.inhope.org/tns/resources/statistics-and-infographics/statistics-and-infographics-2014.aspx>

⁴ <https://www.iwf.org.uk/accountability/annual-reports/2015-annual-report>

⁵ Směrnice 2011/93/EU ze dne 13. prosince 2011 o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii. Článek 25 směrnice se zabývá „opatřeními proti internetovým stránkám obsahujícím nebo šířícím dětskou pornografií“.

⁶ Viz definice uvedená v čl. 2 písm. c) směrnice.

⁷ Rámcové rozhodnutí Rady 2004/68/SVV ze dne 22. prosince 2003 o boji proti pohlavnímu vykořisťování dětí a dětské pornografii.

- Úmluva Rady Evropy z roku 2001 o ochraně dětí proti sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání, z nichž tato směrnice čerpá inspiraci v jiných oblastech, nebo
- rozhodnutí Rady o boji proti dětské pornografii na internetu,⁸ které bylo jedním z prvních právních nástrojů na úrovni EU zabývajícím se dětskou pornografií.

Článek 25 je jedním z celé řady ustanovení dané směrnice, jejichž cílem je usnadnit prevenci a zmírnit sekundární viktimizaci. Společně s ustanoveními o stíhání trestných činů a o ochraně obětí jsou součástí holistického přístupu nezbytného k účinnému boji proti pohlavnímu zneužívání dětí, pohlavnímu vykořisťování dětí a dětské pornografii.

Článek 25 zní takto:⁹

1. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby byly neprodleně odstraněny internetové stránky obsahující nebo šířící dětskou pornografii, které jsou spravovány na jejich území, a budou usilovat o odstranění i těch stránek, které jsou spravovány mimo jejich území.

2. Členské státy mohou přijmout opatření umožňující zablokovat uživatelům internetu na svém území přístup k internetovým stránkám obsahujícím nebo šířícím dětskou pornografii. Tato opatření musí být stanovena transparentním způsobem a musí poskytovat dostatečné záruky, zejména aby bylo zajištěno, že toto omezení bude uplatňováno jen v nezbytných případech a přiměřeným způsobem a že uživatelé budou o důvodech tohoto omezení informováni. Mezi tyto záruky patří i možnost soudní nápravy.

Proto:

- ukládá členským státům neprodleně **odstranit** materiály na internetových stránkách, které jsou spravovány na jejich území,
- ukládá jim, aby **usilovaly o odstranění** materiálů na internetových stránkách spravovaných jinde, a
- poskytuje **možnost zablokovat přístup** k dětské pornografii uživatelům na svém území na základě celé řady **záruk**.

Je nutno konstatovat, že článek 25 hovoří o „opatřeních“, což nemusí vždy nutně zahrnovat právní předpisy. Jak je uvedeno v 47. bodě odůvodnění směrnice:

„... Opatření prováděná členskými státy v souladu s touto směrnicí za účelem odstraňování, popřípadě blokování internetových stránek obsahujících dětskou pornografii, mohou zahrnovat různé činnosti veřejných orgánů, jako například legislativní, nelegislativní, soudní a jiné povahy. Touto směrnicí nejsou v této souvislosti dotčena dobrovolná opatření přijatá subjekty, které působí v rámci internetového odvětví, s cílem zabránit zneužívání jejich služeb a není jimi dotčena ani podpora takových opatření ze strany členských států...“

Má se tedy za to, že nelegislativní opatření tuto směrnicí provádějí uspokojivě, pokud umožňují dosahování výsledků uvedených v článku 25 v praxi.

Spolupráce mezi soukromým sektorem včetně průmyslu a občanské společnosti a veřejnými orgány včetně donucovacích orgánů a soudnictví má zásadní význam pro provádění opatření podle článku 25 a pro účinný boj proti šíření materiálů týkajících se pohlavního zneužívání dětí na internetu.

⁸ Rozhodnutí Rady 2000/375/SVV ze dne 29. května 2000 o boji proti dětské pornografii na internetu.

⁹ Viz rovněž 46. a 47. bod odůvodnění směrnice týkající se opatření uvedených v článku 25.

Strany, které se společně snaží snižovat dostupnost materiálů týkajících se pohlavního zneužívání dětí na internetu, jsou:

- **poskytovatelé služeb informační společnosti** včetně poskytovatelů přístupu, hostingu a on-line platform. Vzhledem k tomu, že zločinci zneužívají služby a infrastrukturu, které poskytovatelé služeb informační společnosti poskytují, mají tito poskytovatelé dobré předpoklady pro spolupráci při provádění článku 25. Poskytovatelé hostingu jsou například v neposlední řadě schopni odstranit materiály spravované na svých serverech a poskytovatelé přístupu, jako jsou například poskytovatelé internetových služeb, mohou zablokovat přístup;
- **uživatelé internetu**, kteří případně (záměrně nebo nezáměrně) narazí na materiály týkající se pohlavního zneužívání dětí na internetu a rozhodnou se to oznámit přímo danému poskytovateli služeb informační společnosti, pokud je zavedena technologie, která to umožňuje, např. prostřednictvím tlačítka „oznámit zneužívání“ na dané internetové stránce nebo prohlížeči. Uživatelé mohou zneužívání oznámit také na speciální horké lince provozované organizací občanské společnosti, případně příslušnému donucovacímu orgánu;
- **speciální horké linky** zpravidla provozované nevládní organizací nebo sdružením poskytovatelů služeb informační společnosti či mediálními společnostmi, které umožňují anonymní oznamování uživatelům, kteří se necítí na to, aby zneužívání oznámili na policii, a nemohou nebo nechtějí je oznámit přímo danému poskytovateli služeb informační společnosti. V mnoha případech se oznámení přijatá v jedné zemi týkají materiálů spravovaných poskytovateli v jiné zemi. Jejich odstranění vyžaduje mezinárodní spolupráci, kterou asociace INHOPE umožňuje;
- **donucovací orgány**, jejichž činnost vychází z oznámení, která jim předají horké linky, a těmi, která učiní uživatelé internetu přímo. Oznámení rovněž sdílí mezi sebou v rámci Evropy (přímo i prostřednictvím Europolu a jeho Evropského centra pro boj proti kyberkriminalitě)¹⁰ i mimo ni (prostřednictvím Interpolu);¹¹
- **soudnictví**, které zajišťuje uplatňování práva v jednotlivých členských státech. V některých zemích jsou pro odstranění nebo zablokování materiálů potřeba soudní příkazy. Eurojust¹² pomáhá koordinovat justiční spolupráci v trestních věcech v jednotlivých členských státech.

1.2. Účel této zprávy a metodika

Článek 27 směrnice stanoví povinnost, aby členské státy¹³ uvedly v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí a sdělily je Komisi do 18. prosince 2013.

¹⁰ <https://www.europol.europa.eu/ec3>

¹¹ <http://www.interpol.int/Crime-areas/Crimes-against-children/Crimes-against-children>

¹² <http://www.eurojust.europa.eu/>

¹³ „Členskými státy“ nebo „všemi členskými státy“ se následně rozumí členské státy vázané touto směrnicí (tj. všechny členské státy EU s výjimkou Dánska). V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska se Dánsko přijímání této směrnice neúčastnilo a tato směrnice se na ně také nevztahuje. Rámcové rozhodnutí Rady 2004/68/SVV je však pro Dánsko i nadále použitelné i závazné. V souladu s článkem 3

Tato zpráva je reakcí na požadavek podle čl. 28 odst. 2 směrnice, v němž je stanovena povinnost, aby Komise předložila Evropskému parlamentu a Radě zprávu, ve které vyhodnotí provádění opatření stanovených v článku 25 této směrnice.¹⁴ Cílem této zprávy je poskytnout stručný, ale informativní přehled o hlavních prováděcích opatřeních přijatých členskými státy.

Pouze 12 členských států oznámilo Komisi, že dokončily provádění směrnice, před koncem prováděcí lhůty. Komise proto zahájila řízení o nesplnění povinnosti z důvodu neoznámení vnitrostátních prováděcích opatření proti ostatním státům: **BE, BG, IE, EL, ES, IT, CY, LT, HU, MT, NL, PT, RO, SI** a **UK**.¹⁵ Všechna tato řízení o nesplnění povinnosti byla uzavřena do 8. prosince 2016. Pozdní přijetí a oznámení vnitrostátních prováděcích opatření pozdrželo analýzu Komise a zveřejnění prováděcích zpráv.

Popis a analýza uvedené v této zprávě jsou založeny na informacích, které členské státy poskytly do 1. listopadu 2016. Oznámení doručená po tomto datu nebyla vzata v úvahu. Kromě problémů uvedených v této zprávě mohou existovat další problémy jak v oblasti provádění, tak v oblasti jiných ustanovení, která nebyla Komisi oznámena, nebo dalšího legislativního i nelegislativního vývoje. Proto tato zpráva nebrání Komisi v tom, aby i nadále vyhodnocovala některá ustanovení s cílem dále podpořit členské státy při provádění a uplatňování článku 25.

Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska se obě tyto země na přijetí směrnice podílely a jsou jí vázány.

¹⁴ V souladu s čl. 28 odst. 1 směrnice se to, do jaké míry členské státy přijaly opatření nezbytná k dosažení souladu s touto směrnicí, hodnotí v samostatné zprávě (COM(2016) 871), zveřejněné společně s touto zprávou.

¹⁵ Pro členské státy jsou v tomto dokumentu používány zkratky podle těchto pravidel: <http://publications.europa.eu/code/cs/cs-370100.htm>

2. PROVÁDĚCÍ OPATŘENÍ

2.1. Odstranění (čl. 25 odst. 1)

2.1.1. Obsah spravovaný na území členského státu

Členské státy přijaly dva druhy opatření pro zajištění toho, aby byly neprodleně odstraněny internetové stránky obsahující nebo šířící dětskou pornografií, které jsou spravovány na území některého členského státu: opatření založená na směrnici 2000/31/ES¹⁶ (směrnice o elektronickém obchodu) a opatření založená na vnitrostátním trestním právu.

1. Opatření založená na směrnici o elektronickém obchodu

Směrnice o elektronickém obchodu definuje omezení odpovědnosti zprostředkujícího poskytovatele internetových služeb poskytujícího služby prostého přenosu, ukládání do vyrovnávací paměti („caching“) a shromažďování informací („hostingu“). Poskytovatel hostingu nenes odpovědnost zejména v případě, že:¹⁷

- a. nezná ani nekontroluje přenášené či ukládané informace a
- b. jakmile zjistí protiprávní činnost nebo se o ní dozví, neprodleně přijme veškerá opatření k odstranění daných informací nebo znemožnění přístupu k nim.

Tato ustanovení představují základ pro vytvoření **postupů k zaznamenávání a odstraňování (postupy „notice and take down“)** protiprávních obsahů. V oblasti materiálů týkajících se pohlavního zneužívání dětí mají tyto postupy podobu mechanismů, které řídí zúčastněné strany a které jsou zaměřeny na identifikaci protiprávních informací spravovaných na dané síti a na umožnění jejich rychlého odstranění.

Členské státy zavedly postupy k zaznamenávání a odstraňování protiprávních obsahů prostřednictvím vnitrostátních horkých linek, na kterých mohou uživatelé internetu oznamovat materiály týkající se pohlavního zneužívání dětí, které naleznou na internetu. Zastřešující organizací těchto horkých linek je INHOPE. Je podporována z programu Evropské komise Bezpečnější internet¹⁸ a od roku 2014 i z Nástroje pro propojení Evropy¹⁹ a v současné době ji tvoří síť 51 horkých linek v 45 zemích včetně všech členských států EU.

Horké linky uzavřely memoranda o porozumění s příslušnými vnitrostátními donucovacími orgány, které stanoví postupy pro nakládání s oznámeními obdrženy od uživatelů internetu. Jednotlivé provozní postupy zahrnují obecně následující společné akce týkající se obsahu spravovaného v členských státech:

- 1) Určit umístění hostingu.

Horká linka obdrží oznámení internetového uživatele o internetové adrese (URL) s potenciálními materiály týkajícími se pohlavního zneužívání dětí a určí, ve které zemi jsou tyto materiály spravovány. V některých případech obdrží horké

¹⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu („směrnice o elektronickém obchodu“). Poslední zpráva o provádění byla zveřejněna v roce 2012: http://ec.europa.eu/internal_market/e-commerce/docs/communication2012/SEC2011_1641_en.pdf

¹⁷ Článek 14 směrnice o elektronickém obchodu.

¹⁸ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/safer-internet-better-internet-kids>

¹⁹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/connecting-europe-facility>

linky toto oznámení od jiného člena sítě INHOPE, který již určil, že místo hostingu se nachází v zemi dané horké linky.

2) Analyzovat obsah.

Pokud je tento materiál spravován v dané zemi, stanoví horká linka, zda byla daná adresa URL oznámena již v minulosti. Pokud ano, je toto oznámení vyřazeno. V opačném případě analyzuje horká linka vyobrazení a videa nacházející se na dané adrese URL a stanoví, zda jsou známá a zda mohou být v dané zemi ilegální.

3) Informovat poskytovatele hostingu.

Horká linka předá oznámení a analýzy vnitrostátním donucovacím orgánům. V závislosti na memorandu o porozumění je pak poskytovatel hostingu informován:

- horkou linkou poté, co donucovací orgány odsouhlasily, že tyto materiály mohou být odstraněny, a zajistily, že tento krok nezasáhne do probíhajícího vyšetřování (**AT, CZ, DE** (horké linky eko a FSM), **FR, HU, LU, LV, NL, PL, PT, RO, SE** a **UK**). Doba, která uplyne mezi tím, kdy horká linka poprvé informuje donucovací orgán, a první komunikací horké linky s poskytovatelem hostingu, se liší v závislosti na postupech dohodnutých mezi horkou linkou a donucovacími orgány v jednotlivých členských státech. V každém případě se může donucovací orgán rozhodnout, že bude poskytovatele hostingu informovat sám (namísto horké linky nebo současně s ní) podle toho, jak si to vyžádají okolnosti.
- pouze donucovacím orgánem. V **BG, DE** (horká linka Jugendschutz), **EE, EL, FI, MT, SI** a **SK** komunikuje donucovací orgán s poskytovatelem hostingu, přičemž horká linka sleduje, zda je obsah skutečně odstraněn.

Na **CY** a v **HR** je pro žádost o odstranění materiálů vyžadován soudní příkaz. V obou těchto zemích je přístup k internetovým stránkám dočasně zablokován až do doby získání soudního příkazu.

Poté, co byl poskytovatel hostingu informován o existenci nedovoleného materiálu na svých serverech, může být pokládán za odpovědného, pokud ho neodstraní v souladu s vnitrostátními prováděcími předpisy. Jediné omezení týkající se přičtení odpovědnosti představuje výjimka z odpovědnosti podle směrnice o elektronickém obchodu tak, jak ji provádějí členské státy (viz výše).

V době vypracování této zprávy fungují ve většině členských států horké linky, které jsou schopny vyhodnotit ohlášený obsah a uplatnit postupy k zaznamenávání a odstraňování protiprávních obsahů, s výjimkou **BE, ES** a **IT**:

- **BE** oznámila, že nedávno přijala právní předpisy umožňující, aby v zemi působila horká linka INHOPE a aby zpracovávala oznámení v souladu s obecným postupem popsáným výše. V době vypracování této zprávy dojednávala belgická policie a soudnictví s touto horkou linkou memorandum o porozumění a provozní protokoly.
- Situace v **ES** vyžaduje s ohledem na situaci týkající se horké linky bližší přezkoumání.
- **IT** má dvě horké linky INHOPE, ale stávající právní předpisy jí neumožňují kontrolovat obsah oznámení přijatých od uživatelů internetu nebo od jiných horkých linek. Proto se tato oznámení pouze předávají donucovacímu orgánu

(Národnímu centru pro boj proti dětské pornografii na internetu, CNCPO), aniž by se kontroloval jejich obsah.

2. Opatření založená na vnitrostátním trestním právu

Členské státy oznámily dva druhy ustanovení trestního práva, která rovněž umožňují odstranění nedovoleného obsahu spravovaného na jejich území:

- a. obecná ustanovení, která umožňují zajištění materiálů vztahujících se k trestnímu řízení, např. materiálů použitých při spáchání trestného činu: **AT, CZ, HU, IT, LU, NL, SE a SK**, a
- b. zvláštní ustanovení o odstranění dětské pornografie: **CY, EE, EL, ES, SE a UK (Gibraltar)**.

Právní předpisy v **CZ, EL, HU a UK (Gibraltar)** se výslovně zmiňují o požadavku neprodleného odstranění: „neprodleně“ (**CZ**), „proveden okamžitě“ (**EL**), „do 12 hodin“ (**HU**) nebo „okamžité odstranění“ (**UK (Gibraltar)**).

Ostatní členské státy provádějí tento požadavek pomocí postupů k zaznamenávání a odstraňování protiprávních obsahů popsaných výše, což může vést k tomu, že kanály trestního práva jsou využívány pouze jako okrajový způsob řešení případů, pokud se postupy k zaznamenávání a odstraňování závadného obsahu setkají s obtížemi (například z důvodu nedostatečné spolupráce s poskytovatelem hostingu), případně tam, kde tyto materiály souvisejí s probíhajícím vyšetřováním trestné činnosti. V členských státech, které nemají funkční postupy k zaznamenávání a odstraňování protiprávních obsahů nebo kde trestní zákon neupravuje okamžité odstranění tohoto obsahu, je zapotřebí více informací o opatřeních přijatých k provedení tohoto požadavku.

2.1.2. *Obsah spravovaný mimo území členského státu*

Všechny členské státy s výjimkou **BE, ES a IT** provedly toto ustanovení prostřednictvím plně funkční horké linky (tj. horké linky oprávněné tyto materiály posuzovat) a následného pracovního postupu, jehož cílem je snaha odstranit obsah spravovaný mimo jejich území:

- 1) jakmile provozovatelé horké linky, která obdržela oznámení, stanoví, že umístění hostingu se nachází mimo daný členský stát, ověří, zda v zemi hostingu existuje funkční horká linka INHOPE;
- 2) v případě, že země hostingu má horkou linku INHOPE, je jí zasláno oznámení prostřednictvím interního systému výměny informací INHOPE, aby mohla toto oznámení zpracovat podle vnitrostátního postupu pro obsah spravovaný v dané zemi;
- 3) v případě, že země hostingu nemá horkou linku INHOPE, je oznámení zasláno donucovacímu orgánu země, v níž bylo přijato, který ji předá donucovacímu orgánu země hostingu zpravidla prostřednictvím Europolu nebo Interpolu.

Přestože postupy všech horkých linek se zpravidla řídí obdobným vzorcem, vykazují určité zvláštnosti v závislosti na tom, jaké podmínky byly dohodnuty mezi danou horkou linkou a donucovacím orgánem. Některé horké linky (např. v **DE, LT a LV**) uvědomí poskytovatele hostingu v zahraničí v případě, že po určité době nejsou podniknuty žádné kroky. Některé horké linky (např. v **AT, CZ, DE, FR, LU, MT**) informují donucovací orgán své země, když zasílají oznámení horké lince v zahraničí, zatímco jiné (např. v **HU, NL, PL, SE a UK**), tak zpravidla nečiní. Pokud pak v zemi hostingu nefunguje horká linka INHOPE, některé horké linky (např. v **EE, LU a UK**) kontaktují jiné horké linky, které nejsou sdruženy v rámci INHOPE, pokud v dané zemi existují.

Členské státy, které nemají plně funkční horkou linku (**BE, ES a IT**), provádějí toto ustanovení tak, že zajistí výměnu informací, obvykle prostřednictvím Europolu nebo Interpolu, mezi donucovacím orgánem země, v níž bylo oznámení podáno, a té země, v níž jsou dané materiály spravovány. V takovém případě je zapotřebí více informací o provedení daného ustanovení prostřednictvím tohoto mechanismu, zejména pokud jde o případy, kdy internetové stránky spravované v zahraničí nejsou spojeny s žádným trestním řízením v daném členském státě a nejsou předmětem žádné žádosti o vzájemnou právní pomoc.

Pokud jde o rychlost a účinnost odstraňování závadného obsahu prostřednictvím horkých linek, podle jejich údajů bylo 93 % materiálů týkajících se pohlavního zneužívání dětí, jimiž se zabývaly horké linky v Evropě, a 91 % takových materiálů, jimiž se zabývaly horké linky na celém světě, odstraněno z oblasti internetu, kam má přístup veřejnost, do méně než 72 hodin.²⁰

2.2. Blokování (čl. 25 odst. 2)

Přibližně polovina členských států (**BG, CY, CZ, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, MT, PT, SE a UK**) se rozhodla uplatňovat nepovinná opatření umožňující blokování podle čl. 25 odst. 2. Rozmanitost těchto opatření odráží znění 47. bodu odůvodnění směrnice (legislativní, nelegislativní, soudní a jiné povahy včetně dobrovolných opatření internetového odvětví).

Jednou z možností klasifikace těchto opatření je klasifikace podle toho, zda je pro blokování internetových stránek vyžadován soudní příkaz. Soudní příkaz:

- je vyžadován v **EL, ES a HU**,
- není povinný v
 - **CY, FR, IT a PT**, kde jsou poskytovatelé internetových služeb ze zákona povinni splnit žádost orgánů (tj. donucovacího orgánu nebo vnitrostátního regulačního orgánu) o zablokování těchto stránek, a
 - **BG, CZ, IE, FI, MT, SE a UK**, kde zákon výslovně nevyžaduje, aby poskytovatelé internetových služeb vyhověli požadavkům orgánů, avšak oni tak činí dobrovolně.

Při provádění opatření vedoucích k zablokování jsou běžně používány černé listiny internetových stránek obsahujících nebo šířících dětskou pornografii. Černé listiny zpravidla vytvářejí vnitrostátní orgány (tj. donucovací orgán nebo regulační orgán) a předávají je poskytovatelům internetových služeb. Některé členské státy (**EL, HU, IT, FI a FR**) oznámily právní předpisy upravující tento proces.

BG používá seznam Interpolu „Worst of List“,²¹ zatímco **UK** používá seznam URL adres nadace IWF²². Poskytovatelé internetových služeb v **CZ** rovněž používají seznam nadace IWF, a to na základě samoregulace.

Pokud jde o počet internetových stránek zařazených do seznamů pro blokování, případně o počet zablokovaných pokusů, nebyly informace získané od členských států zpravidla průkazné.

²⁰http://www.inhope.org/Libraries/Statistics_Infographics_2014/INHOPE_stats_infographics_for_2014.sflb.ashx

²¹<https://www.interpol.int/Crime-areas/Crimes-against-children/Access-blocking/The-INTERPOL-%22Worst-of%22-list>

²² <https://www.iwf.org.uk/members/member-policies/url-list/blocking-faqs#WhatistheIWFURLlist>

Směrnice vyžaduje, aby opatření přijatá proto, aby umožnila zablokovat uživatelům internetu přístup k internetovým stránkám obsahujícím nebo šířícím dětskou pornografii, stanovila transparentní postupy a dostatečné záruky. V souvislosti s tím 47. bod odůvodnění uvádí, že:

Členské státy by bez ohledu na to, jaký základ zvolí pro svůj postup či metodu, měly zajistit, aby tento základ zaručoval uživatelům a poskytovatelům služeb potřebnou míru právní jistoty a předvídatelnosti. S cílem odstranit a blokovat materiály zobrazující zneužívání dětí by měla být navázána a posilována spolupráce mezi veřejnými orgány, zejména v zájmu zajištění toho, aby vnitrostátní seznamy internetových stránek s dětskou pornografií byly co nejúplnější a aby se zamezilo zdvojování práce. Všechny takové činnosti musí brát ohled na práva konečných uživatelů, dodržovat stávající právní a soudní postupy a být v souladu s Úmluvou Rady Evropy o lidských právech a základních svobodách a Listinou základních práv Evropské unie.

Čl. 25 odst. 2 odkazuje konkrétně na tyto požadavky:

1. opatření stanovená transparentním způsobem;
2. omezení je uplatňováno jen v nezbytných případech a přiměřeným způsobem;
3. uživatelé budou o důvodech omezení informováni; a
4. možnost soudní nápravy.

Členské státy, které zvolily možnost provést toto ustanovení, tak učinily začleněním široké škály transparentních postupů a záruk:

- V **EL** oznamuje Řecká komise pro telekomunikační a poštovní služby poskytovatelům služeb přístupu na internet příkazy příslušných orgánů a vyžaduje, aby okamžitě zablokovali obsah a poskytli uživatelům příslušné informace. Majitel dané internetové stránky se může proti tomuto příkazu odvolat ve lhůtě dvou měsíců.
- V **ES** může soudce v průběhu trestního řízení nařídit uzavření internetových stránek obsahujících dětskou pornografii jako preventivní opatření, které lze napadnout. Poskytovatel služeb je povinen poskytnout zákazníkům nezbytné informace.
- Ve **FI** může policie založit, udržovat a aktualizovat seznam stránek s dětskou pornografií. Pokud je internetová stránka zablokována, musí policie vydat prohlášení s uvedením důvodů tohoto zablokování, které musí být zobrazeno při každém zablokování přístupu na danou stránku. Proti rozhodnutí policie přidat určitou stránku na seznam zablokovaných stránek lze podat opravný prostředek u správního soudu.
- Ve **FR** musí poskytovatelé internetových služeb do 24 hodin zablokovat přístup k příslušným internetovým adresám. Seznam těchto internetových stránek je posuzován kvalifikovanou osobou z Národní komise pro výpočetní techniku a svobody. Uživatelé pokoušející se využít služby, k níž je odepřen přístup, jsou přesměrováni na informační adresu ministerstva vnitra s uvedením důvodů pro odepření přístupu a dostupných postupů nápravy u správního soudu.
- V **HU** může být přístup dočasně nebo trvale zablokován. Žádosti přijímá ministr spravedlnosti a případně je předává městskému soudu v Budapešti. Povinnost zablokovat přístup má poskytovatel internetových služeb, který poskytuje připojení. Transparentnost tohoto postupu je zajištěna tím, že rozhodnutí soudu se

doručuje formou zveřejnění, a je tedy přístupné veřejnosti. Proti příkazu k trvalému blokování je možné podat soudní odvolání.

- V **IT** poskytuje Národní centrum pro boj proti dětské pornografii na internetu poskytovatelům internetových služeb seznam stránek s dětskou pornografií, k nimž zamezují přístup pomocí filtrovacích nástrojů a souvisejících technologií. Stránky, k nimž je zablokován přístup, zobrazí „stop stránku“ s uvedením důvodů pro zablokování.
- V **UK (Anglie/Wales, Severní Irsko a Skotsko)** jsou opatření na zablokování přístupu k takovým internetovým stránkám přijímána prostřednictvím organizace IWF, která funguje jako soukromý samoregulační orgán vydávající doporučení pro blokování nebo filtrování obsahu. Existuje odvolací postup umožňující každému, kdo má oprávněný vztah k předmětnému obsahu nebo má na něm zájem, aby napadl správnost tohoto posouzení. V **UK (Gibraltar)** může regulační orgán Gibraltarů v součinnosti s poskytovateli internetových služeb zablokovat přístup na internetové stránky, které obsahují dětskou pornografii nebo ji šíří mezi uživatele na Gibraltarů. Tato opatření musí být transparentní a musí být omezena na to, co je nezbytně nutné, přiměřené a odůvodněné.

V **BG, CY, CZ, IE, MT, PT** a **SE** nebyly poskytnuté informace o zárukách týkajících se opatření umožňujících blokování průkazné a budou vyžadovat další zkoumání.

3. ZÁVĚR A DALŠÍ KROKY

Komise uznává značné úsilí, které členské státy vynaložily k provedení článku 25 této směrnice.

Stále však existují rezervy, pokud jde o plné využití jeho potenciálu, a proto je třeba dále pracovat na jeho úplném a správném provádění ve všech členských státech. Některé klíčové výzvy do budoucna spočívají v zajištění neprodleného odstranění materiálů týkajících se pohlavního zneužívání dětí na území členských států a v poskytnutí vhodných záruk v případě, že se daný členský stát rozhodne přijmout opatření k zablokování přístupu uživatelů internetu na jeho území k internetovým stránkám obsahujícím materiály týkající se pohlavního zneužívání dětí.

Proto nemá Komise v současné době v úmyslu navrhopvat změny článku 25 nebo jakýchkoli dalších doplňujících právních předpisů. Namísto toho zaměří své úsilí na to, aby zajistila, že děti budou moci v plné míře využívat přidané hodnoty tohoto článku prostřednictvím jeho úplného provedení a uplatňování ze strany členských států.

Vzhledem k výše uvedenému Komise ve svém nedávném sdělení o on-line platformách²³ zdůraznila potřebu udržovat a rozvíjet procesy, které zapojují více zúčastněných stran, s cílem nalézt společná řešení pro dobrovolné odhalování nezákonného obsahu v on-line prostředí a jeho potírání a zavázala se přezkoumat potřebnost formálních postupů pro oznamování protiprávního obsahu a přijímání opatření.

Komise bude členským státům i nadále poskytovat podporu s cílem zajistit uspokojivou úroveň provádění a uplatňování. Součástí této podpory je i sledování, zda jsou vnitrostátní opatření v souladu s příslušnými ustanoveními daného článku a zda usnadňují výměnu osvědčených postupů. V případě potřeby bude Komise využívat svých pravomocí k prosazování, které vyplývají ze Smluv, prostřednictvím řízení o nesplnění povinnosti.

²³ Sdělení „On-line platformy a jednotný digitální trh. Příležitosti a výzvy pro Evropu“ (COM/2016/288) ze dne 25. května 2016.